
IK ZOU DAAR EEN BOEK KUNNEN OVER SCHRIJVEN

De charmes van de dagelijksheid (vervolg)

zaterdag 11 juli 1953

Ik wist niet dat één firma, de reclamefirma "Express" in Twaalf Kameren, het alleenrecht bezit van reclame op gevels, muren en afsluitingen van de stad of waarvan de stad mede-eigenaar is.

De prijs van de huidige concessie bedraagt 35.000 fr. per jaar en ze wordt de firma nogmaals verleend voor 3-6-9 jaar, maar de prijs wordt opgevoerd tot 50,000 fr., hetzij 3 1/2 maal de vooroorlogse prijs.

Als we een affiche voorbijlopen, weten we nu wat die firma daar aan de stad moet voor betalen om ze op die plaats te mogen ophangen... en dat wij, zonder te betalen, niet zo maar iets op die muren mogen plakken.

woensdag 15 juli 1953

Nu ook haar oudste dochter Jacqueline getrouwd is, heeft Madeleine van hiernaast er helemaal genoeg van nog langer bij Bakvis te blijven. Bovendien is haar café een nog honderd keer slechtere zaak dan ons café. Samen met haar jongste dochter Rosette en haar zoon Roger gaat ze in de Vrouwebroersstraat in het Patershol bij haar broer wonen. Ze wordt bijna buurvrouw van Jadwiga. Het zijn inderdaad niet de rijkste mensen of de gelukkigste gezinnen die daar bij elkaar hokken

Pol dood... Madeleine en haar kinderen weg... en straks verhuizen ook Ivan en Annie... binnenkort woont hier in de Sint-Lievenspoortstraat niemand meer die we kennen. We zien het zeker niet gebeuren dat De Puppe en Bakvis een nieuw stel zullen vormen, al zitten ze daar nu wel samen maar ieder in zijn eentje te koekeloeren... een zathoofd en een zatgat, maar zelfs samengevoegd tot één geheel weten ze van God noch zijn gebod.

"Het moet daar proper zijn," zegt moeder.

Ik vind het vooral zielig hoe die twee verstokte dronkaards onder hetzelfde dak in een zo goed als leegstaand huis moeten wonen. Geen van de twee heeft een vuurtje om eten klaar te maken en hoe moeten ze zich deze winter verwarmen?

zaterdag 8 augustus 1953

Sinds 28 juli 1953 is er een wet die de toetreding van vrouwen tot het politiekorps toelaat. Ook te Gent wordt er door vrouwelijke gemeenteraadsleden op aangedrongen om vrouwen in dienst te nemen... Om wat te doen? Om vondelingen borstvoeding te geven of vrouwelijke dieven te fouilleren bijvoorbeeld... je kunt vrouwelijke misdadigers toch niet aan den lijve laten onderzoeken door mannen. Maar de burgemeester, die het hoofd is van de politie, antwoordt dat er zich in onze stad nog geen omstandigheden hebben voorgedaan, die hem zouden noodzaken een dergelijke beslissing te nemen... en dus komen er geen vrouwelijke agenten. Geef toe : "Madam de agent dat kan toch niet"...

dinsdag 18 augustus 1953

Hoe verloopt zo'n vakantiedag bij Meetje?

's Morgens word ik niet gewekt, maar ik ben geen langslaper en op een redelijk uur zit ik aan de keukentafel. Meetje snijdt en smeert altijd de boterhammen voor iedereen. Wat ik heel lekker vind: het witte soms gelige vel op de gekookte melk. Hoe dikker hoe liever. (Ik weet dat er zeer velen zijn die dat niet lusten. Ze hebben ongelijk.) Nog even de krant (Het Volk) inkijken en dan naar buiten.

Voor ik verdwijn, word ik al eens naar het dorp gestuurd om een boodschap te doen en stevast moet ik dan ook een pakje pruimtabak voor Peet meebrengen.

Aan de overkant van de straat, op de boerderij van Achilles, eens gaan kijken wat ze aan het doen zijn. Als ik zie dat ik alleen maar in de weg loop, ben ik weer weg. Als Julien of Etienne met iets bezig zijn en ik kan een handje toesteken, blijf ik. Ik heb ooit een keer geprobeerd een koe te melken... daar vruchteloos aan die spenen zitten trekken... maar er kwam geen melk uit... het ging niet. Soms ga ik mee of rijd ik ze achterna naar het land in de Grote Moerstraat. Meehelpen als de oogst wordt binnengehaald of aardappelen rooien is veruit het plezierigst. In het ene geval wordt er een paar keer met de grote wagen heen en weer gereden, wordt er op de boerderij gedorst en moet het stro in de schuur gestapeld worden... in het andere geval zitten we een hele dag op onze knieën aardappelen uit de grond te wroeten en wordt er naar de avond toe met het loof een vuur gemaakt waarin kleine aardappelen worden gegooid. De stilte van het dorp in de avond. De zon die steeds lager zakt en de hemel rood kleurt. Een smeulend vuur midden op het land. Wij daar rondom. Ik denk dat de mensen 100 en 200 jaar geleden precies hetzelfde deden en in deze landelijke stilte, die door niets of niemand wordt gestoord, kan ik het me trouwens levendig inbeelden hoe ze hier stonden. De aardappelen smaken lekker.

Tegen de middag terug bij Meetje. Als ik vroeg ben, vraagt ze me soms aardappelen te schillen.

Niet zoals thuis vijf, zes aardappelen, maar een halve emmer. Gelukkig hoef ik dat niet alle dagen te doen

Twaalf uur. Etenstijd. Meestal zijn we met vijf of zes, soms met meer. Iedereen heeft zijn vaste plaats aan de grote rechthoekige tafel. Meetje en Peet zitten tegenover elkaar aan de korte zijden. Ik zit altijd links van Meetje. Pap of soep. Bij de aardappelen wordt er vaak vis gegeten: gebakken pladijs of een ander soort vis. Koel tafelbier uit de kelder.

Siësta voor de mannen. Peet gaat even in zijn zetel naast de stoof zitten... de jongens gaan naar de boomgaard van Achilles om daar samen onder een boom in het gras te liggen. Soms beginnen we na een tijdje te voetballen.

Iedereen weer aan het werk: Op de boerderij... in het haringkot... in de garage bij Valère, die liever aan een auto staat te prutsen dan met vis bezig te zijn. Als ik helemaal nergens zin in heb, bouw ik in de aarde een piste, haal mijn knickers boven en speel in mijn eentje Ronde van Frankrijk. Heel ernstig. De uitslag van iedere rit wordt in een schrift genoteerd, evenals het algemeen klassement en het klassement per ploeg.

Vier uur. Koffietijd. Meetje heeft een berg boterhammen gesneden, besmeerd en belegd. Hier wordt niet gevraagd je handen te wassen als je aan tafel komt. De grote koffiekkan staat op de stoof. Eten en weer weg.

Iedereen terug aan het werk tot aan het avondmaal. Meestal pap. Soms gebakken aardappelen en vis.

Onvergetelijk gezellig zijn de avonden. Het werk is stilgevallen, de scheme-

ring waart rond, er heerst rust over het dorp. Hier, in dit gedeelte van de straat, waar slechts drie huizen staan, komen al de bewoners samen op straat om een praatje te slaan. Meestal staat het hele gezelschap, toch zo'n man of 12 ... 15, tegen het hek van het boerenhof... sommigen zitten in het gras van de grachtkant. Verkeer is er nauwelijks en als er al eens een fietser passeert is dat iemand van het dorp. "Goedenavond." "Goedenavond".

Op het dochtertje van boer Achilles na, zijn hier niets dan jongens. Soms wordt er wat gevoetbald, maar liever nog wordt er om het hardst gefietst, van het einde van de straat tot hier. Eén lange sprint. Gilbert en Sander zijn de snelsten. Op een dag hebben we op het onderstel van een oude kinderwagen een fruitbak gemonteerd om er een karretje van te maken. De hond, een bouvier, een dochter van onze Diane, die ook Diane heet, wordt losgemaakt en voor het karretje gespannen. Ik ben natuurlijk de klos, ik moet in het karretje gaan zitten. De boerderij heeft een lange rechte glooiing naar de straat toe... de straat zelf is niet veel meer dan grind en putten... de hekkenstijlen van het hof van Meetje staan iets meer naar links. Opletten dus. De grote jongens zullen de hond opjagen. Ik moet sturen. Sturen! Hoe? Wat te verwachten was, is gebeurd. Op de glooiing van de boerderij ging het uitstekend en aan het hek hadden we reeds behoorlijk wat vaart... maar op straat moet de hond een beetje naar links zwenken... het karretje is gekanteld en over het grind schurend werd ik tegen de hekkenstijl geslingerd. Kapotte handen en knieën... tranen van pijn en koleire omdat ik weer eens het slachtoffer ben geweest van de ruwe en boosaardige spelletjes van de groten. En iedereen mij nog staan uitlachen op de koop toe.

Gelukkig is Meetje er om die grote loebassen de passende verwijten te maken... ik had wel mijn nek kunnen breken... en ze neemt me mee naar binnen om mijn handen en knieën af te wassen en er een beetje jodiumtinctuur op te smeren. Ze vraagt of ik een kop warme melk en naar bed wil, maar dat wil ik natuurlijk niet... het gezelschap, zelfs van mijn plaaggeesten is me liever.

Als het echt donker begint te worden, gaat iedereen naar binnen. Zelfs in de zomer als ze niet brandt, zit iedereen toch nog wat in een kring rond de stoof. Er wordt over het werk gebabbeld, in de krant gekeken of een appel gegeten... iedereen nog eens naar buiten om achter het kolenhok tegen een boom te plassen... en dan is het tijd om naar bed te gaan. Meetje gaat altijd als laatste naar boven, na de deuren te hebben gesloten.

woensdag 19 augustus 1953

Late namiddag.

De zeug van boer Achilles staat op het punt jongen te krijgen en ik mag straks, samen met Etienne, in de stal blijven om toe te kijken en een handje toe te steken als dat nodig mocht zijn. De zeug ligt in haar hok in een grote houten kooi.

Van zodra het eerste biggetje naar buiten komt, stijgt de opwinding. Het beestje moet gekeurd en met hooi schoongemaakt worden... en wordt dan voor een van de tepels van de zeug neergezet.

Weldra zijn het er drie, vijf, zeven... en naarmate het aantal stijgt, heb ik letterlijk mijn handen vol. Zeven varkentjes in de buurt van een tepel houden... ervoor zorgen dat ze allemaal aan hun trekken komen... als de zeug er genoeg van heeft en eens op haar andere zij wil gaan liggen, heel haar nest uit de buurt houden zodat er niet eentje onder haar zwaar lijf wordt verpletterd. Daar achteraan vind ik dat een nogal bloederige en vieze bedoening... maar dat is mijn werk niet. Ik moet me alleen maar met de biggetjes en de tepels bezighouden.

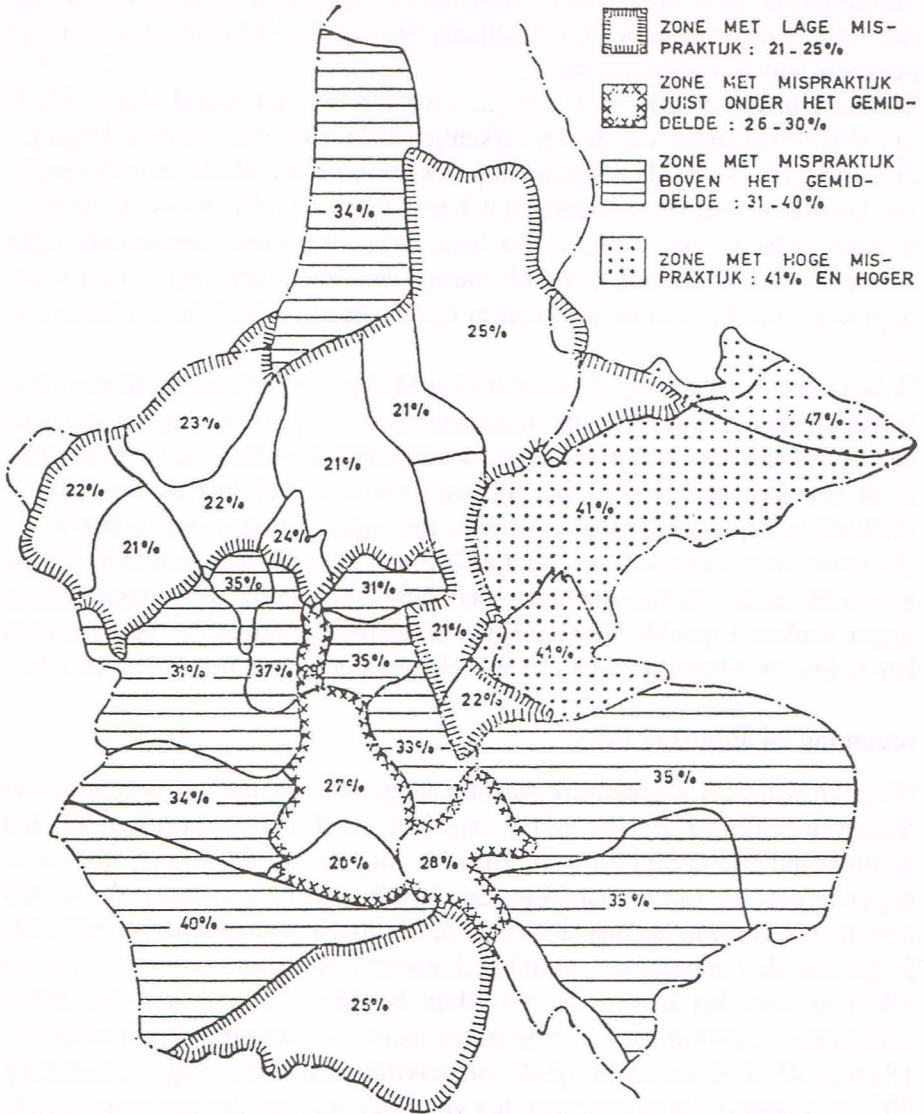
Ik ben maar eventjes weg geweest om bij Meetje aan tafel een bord pap op te lepelen... maar ik was zo intens en opgewonden bezig met die biggen, dat ik na de laatste lepel ben recht gesprongen en terug naar de varkensstal ben gerend... en ik ben daar gebleven tot het tijd werd om naar bed te gaan. Het zijn er uiteindelijk negen geworden... of liever, tien, maar eentje is doodgeboren.

"Je stinkt naar varkens," zei Meetje. Mij aan de gootsteen een klein beetje gewassen en dan met tegenzin naar bed. Nog lang aan die pasgeboren biggen liggen denken. Eigenlijk hoor ik nu niet in bed te liggen maar een hele nacht bij hen te blijven. Hopelijk komt er vannacht geen onder het moederlijf terecht.

maandag 24 augustus 1953

Gisteren is de E.H. Dobbelaere plechtig aangesteld als nieuwe pastoor van de Sint-Annaparochie. Net als zijn voorganger was hij voordien leraar aan het Klein Seminarie te Sint-Niklaas. Hij is de jongste pastoor van de stad en de negende pastoor van de parochie. Er zijn 22 parochies in Gent. De dichtst bevolkte is Sint-Jan Baptist (15.080) - de kleinste is Sint-Niklaas (1.631); als je dat ook als een parochie zou beschouwen is het Klein Begijnhof met z'n 300 bewoners het kleinst. In het Klein Begijnhof zijn er wel het meest kerkgangers : 270 of 90 % ; in de andere parochies schommelt dat tussen de 15 en de 45 %. Gemiddeld ligt de mispraktijk in de Gentse agglomeratie op 30,2 %. Eigenaardig genoeg zijn het vooral de mensen die een hoge sociale functie bekleden die het meest naar de mis gaan, 44,9 % ; het minst gaan de arbeiders, amper 10,2

Zijn voorganger, E.H. Van Goethem (1899-1953), die op 25 juni overleed, was in 1944 aangesteld als pastoor van de Sint-Annaparochie. In april was hij nog een en al actie bij de viering van het honderdjarig bestaan van zijn kerk. De eerste pastoor van Sint-Annakerk was Victor Hulin. Hij is pastoor geweest van 1849 tot 1878... en nochtans is de eerste steen van de kerk pas in 1853 gelegd... door koning Leopold I, die daarbij gebruik maakte van een zilveren truweeltje. Binnen precies een maand zullen de twee grootste klokken van de kerk, die tien



jaar geleden door de bezetter werden weggenomen, door twee nieuwe klokken worden vervangen. De klokken zijn resp. toegewijd aan Sint-Anna (870 kg) en Sint-Catharina (450 kg). Dat zijn wel degelijk de gewichten van de klokken en niet van de heilige vrouwen. Peters zijn de heren De Brabander, voorzitter van de kerkfabriek, en Clément Morraye, deken van de Koninklijke Dekenij Lange Violettestraat en voorzitter van de Internationale Jaarbeurs van Vlaanderen.

zondag 13 september 1953

Na de Gentse feesten heeft een alleenstaande vrouw (groot, struis, blond geverfd haar, een nogal grof gezicht, alsof het niet uit klei is gevormd maar met een beitel is gekapt) het café van Bakvis overgenomen. Eigenlijk is Bakvis nu onderhuurder geworden, want hij heeft enkel nog een kamertje op zolder. De eerste weken heeft hij alles gedaan om de vrouw behulpzaam te zijn en bij haar op een goed blaadje te staan. Sommigen dachten al... maar ik heb moeder horen zeggen dat daar niets van aan is, die vrouw kan met een man als Bakvis niets aanvangen, ze heeft het haar zelf gezegd.

Samen met moeder ben ik er al een paar keer binnen geweest, want het is niet meer zozeer een café dan wel een frituur. Het is ook al gebeurd dat door een klant van ons café werd gevraagd of ik hiernaast een portie frieten met stoofvlees wou halen.

Datgene waar iedereen zat op te wachten is gisteravond gebeurd.

Bakvis is stomdronken thuisgekomen en i.p.v. naar zijn zolderkamer te gaan, wou hij in de slaapkamer van de vrouw (zijn vroegere slaapkamer) naar binnen. Dat is hem ook gelukt, want er is daar geen enkele deur die kan gesloten worden... maar de vrouw is dadelijk uit bed gewipt, heeft hem naar buiten geduwd en met zijn klieken en zijn klakken van de trap gedonderd.

Ze is groter en sterker dan hij en zeker als hij dronken is, hoeft hij tegen haar niets te beginnen. Daarom is ze er ook tamelijk gerust in. Hij mag daar blijven wonen... als hij tenminste 's nachts in zijn kamer blijft en zijn manieren houdt. Bakvis mankt een beetje en klaagt over kneuzingen over heel zijn lijf.. hier en daar heeft hij ook al verteld dat hij in zijn zatte barmhartigheid van de trap is gevallen... maar er is niemand die hem gelooft of die medelijden met hem heeft, Hij heeft gekregen waar hij om gevraagd heeft. Had Madeleine hem op dezelfde hardhandige manier aangepakt dan was hij misschien een totaal ander mens geworden.

vrijdag 18 september 1953

De bekende Gentse accordeonist Gust Schelstraete heeft in café "Accordeon" op de Brugse Poort het wereldrecord op zijn naam gebracht door 72 uren ononderbroken te spelen.

De hele buurt leefde zo intens met de recordpoging mee dat huizen en straten met bloemen en guirlandes werden versierd en de massa enthousiaste supporters en nieuwsgierigen voor verkeersopstoppingen zorgden.

De schepenen Cnudde en Luyckx waren aanwezig toen Gust Schelstraete gisteravond tot slot de Brabançonne speelde en een oorverdovend applaus en gejuich vanuit het café over heel de omgeving uitdijde.

Het weten waard: een accordeon weegt 12,600 kg.

Maurice, de oudste broer van moeder speelde accordeon; nonkel Albert en

Julien doen dat ook. Helaas, ook wat muzikaal talent betreft ben ik uit de boot gevallen. Als ik daar eens goed over nadenk en een bilan tracht op te maken, moet ik tot mijn ontgoocheling vaststellen dat er verdomd weinig kwaliteiten in mijn mandje werden gelegd... ik zou er zelfs niet één kunnen opnoemen. Gedoemd om de rest van mijn leven met een lege mand op trot te zijn.

zondag 25 oktober 1953

Ik ben vanmiddag naar de cinema geweest... en ik was opgelucht en blij dat ik enkele uren elders was want de toestand in huis is bijzonder gespannen.

Als ik terugkom is het al bijna donker. Ik loop dan liever langs de huizen op de Frère-Orbanlaan dan door het park.

Moeder staat achter de toog. Marcel en De Puppe en nog een man zitten rond de kachel. Ik voel dadelijk dat de stemming nog niet is veranderd en ik ga dadelijk naar de keuken om een boterham te eten. Ik moet ook nog mijn lessen geschiedenis, natuurwetenschappen en Latijn herhalen... en een slechte overhoring voor wiskunde laten ondertekenen. Ik wou dat het vakantie was, dat ik bij Meetje in Belzele woonde en dat het atheneum ondertussen volledig is afgebrand.

Als ik na een tijdje terug in het café kom, is de man verdwenen en moeder is ook bij de kachel komen zitten. Luid en giftig zit ze Marcel uit te schelden. Als hij vraagt wanneer er gegeten wordt, antwoordt ze dat hij naar de kloten kan lopen... dat hij zijn eten kan gaan zoeken in de cafés en bij de wijven waar hij zijn nachten doorbrengt. Hij zegt alleen maar "jaja..." maar zijn kop ziet rood en hij zit een vlaag van woede te onderdrukken.

Als moeder naar de keuken gaat om voor zichzelf een boterham te smeren, gaat hij haar achterna... en plotseling is er geroep en geschreeuw in de keuken. Ze zijn aan het vechten! We horen dat de tafel en stoelen omver worden gegooid, huisraad vliegt tegen de grond... moeder schreeuwt en tiert ... De Puppe springt van haar stoel en begint te gillen, maar de keuken durft ze niet binnen te gaan ... ik zit te rillen op mijn stoel, klamp me met mijn handen vast aan het zitvlak, maar verroer geen vin.

Ondertussen is Fons van de tweede verdieping naar beneden gestormd... en hij slaagt erin Marcel van moeder los te rukken en hem uit de keuken naar het café te loodsen. Hij ziet van woede en zijn hemd is besmeurd met bloed.

De ravage in de keuken is groot - moeder ligt schreiend op de grond, haar gezicht helemaal onder het bloed en haar kleren gescheurd... ze jammert dat ik bij haar moet komen, dat die brutale smeerlap moet doodvallen, dat ik naar de politie en het hospitaal moet telefoneren. Ik sta als verlamd toe te kijken... ik weet niet wat ik moet doen.

Heen en weer geloop tussen het kapotte huisraad... Clémentine is naar beneden gekomen en probeert moeder overeind te helpen, maar ze wil niet rechtstaan,

ze wil hier liever op de grond en in haar eigen bloed liggen creperen... Fons zoekt in de telefoongids het nummer om een ziekenwagen te laten komen... De Puppe is het huis uitgelopen om hulp te halen...

Marcel staat in het café na te sissen en hij heeft zich een glas bier uitgeschonken om te bedaren... er zijn mensen het café binnengekomen die zich voor de keukendeur staan te verdringen om moeder en de aangerichte schade aan te gapen.

Even later zijn daar nagenoeg gelijktijdig de politieagenten en de ziekenwagens. Moeder die nog steeds ligt te jammeren, te kreunen en te bloeden maar niet wil rechtstaan, wordt op een draagberrie gelegd en naar buiten gedragen. Buiten staan nog meer mensen toe te kijken. Ze zegt dat ik met haar moet meegaan... maar dat mag niet. Ze vraagt de agenten Marcel even hard te slaan als hij haar heeft geslagen en hem levenslang in de gevangenis op te sluiten. De agenten zijn Marcel aan het ondervragen... en hij moet met hen meerijden naar het politiebureau om het proces-verbaal op te stellen.

De Puppe zet in de keuken een stoel recht. Fons zegt dat ik met Clémentine naar boven moet gaan... hij zal de mensen naar buiten werken, het café sluiten en zo dadelijk ook naar boven komen.

Vermits we nu nog van niks weten, maar moeder hoogstwaarschijnlijk een paar dagen in het hospitaal zal moeten blijven, wordt er beslist dat ik naar school zal gaan zoals gewoonlijk, maar dat ik hier 's morgens en 's middags en 's avonds kan komen eten. En nu is het tijd om naar bed te gaan. Even had ik gehoopt dat ik hier bij Christian zou mogen blijven slapen, maar dat gaat niet door. Ik moet naar mijn bed in mijn kamer. Clémentine zal me morgenochtend komen wakker maken.

Het is stil in huis. Moeder in het ziekenhuis. Marcel bij de politie. Ik hier alleen in mijn bed. Mijn lessen niet geleerd en mijn overhoring niet getekend. Godverdomme, godverdomme... als ik bij Meetje of vader zou wonen, zou ik misschien een normaal leven leiden en zou ik dat allemaal niet moeten meemaken... vermits ik toch nergens goed voor ben en die dagelijkse hel onleefbaar is, kan ik net zo goed dood zijn. Wat loop ik hier eigenlijk te doen... mijn handen staan verkeerd aan mijn lijf, in mijn hoofd zit niets dan zaagmeel en ik moet hier in pais en vree zien te leven tussen mensen die elkaar de kop inslaan... is dat het leven waard? Als ik morgenochtend niet meer wakker word, zou me zeer veel onaangenaams bespaard blijven... en ik prevel een Onze Vader en vraag van dit aardse leven verlost te worden.

dinsdag 10 november 1953

De stad gonst van de geruchten over een dubbele moord. Gisteren al deed de mare de ronde dat in de Jan Breydelstraat een echtpaar werd vermoord en dat de zoon voortvluchtig is en vandaag staat het met grote letters en foto's in de

krant dat het echtpaar Spruyt met een ijzeren staaf en messteken werd omgebracht en dat de 19-jarige zoon, samen met zijn 9-jarig zusje, spoorloos is verdwenen.

donderdag 12 november 1953

Oswald Spruyt, de 19-jarige zoon en dader van de oudermoord in de Jan Breydelstraat, is op zijn vlucht naar Frankrijk met een Gentse taxi aan de grens aangehouden. Hij heeft volledige bekentenissen afgelegd.

Zondagmorgen heeft hij totaal onverwacht eerst zijn vader en, bij haar terugkomst van de mis, ook zijn moeder omgebracht. Over de drijfveer van de misdaad tast men nog volledig in het duister.

Omdat hij de nacht na de moord bij dienststers in de Bennesteeg heeft doorgebracht en er grote sier heeft gemaakt, spreekt de krant met afschuw over de moderne jongelui, wier enige betrachting het is op allerhande manieren aan geld te geraken om de seigneur uit te hangen en zich te vermaken. Ze blijken niet geschapen om op een deftige manier hun brood te verdienen en ze hebben een broertje dood aan werken.

Op school - Enkele jaren geleden zat Oswald Spruyt hier ook op het atheneum en verscheidene leraars hebben nog herinneringen aan die jongen - thuis, overal geeft iedereen commentaar op de afschuwelijke oudermoord... en moeder laat niet na naar Ivan te verwijzen, die ook liever lui dan moe is en volgens haar, net zoals Oswald Spruyt, tot alles in staat is om aan geld te geraken... om het daarna te verbrassen. Ja, dat Ivan voortdurend in geldnood zit, dat is waar, maar ik kan niet geloven dat hij iemand zou vermoorden, en zeker zijn moeder niet, om haar te bestelen. Ze geeft hem wat ze met haar handen of haar lijf heeft verdiend... en verder besteelt hij haar met haar medeweten.

dinsdag 1 december 1953

We zijn verhuisd! Met zijn tweeën! Het bed en de kleerkast van moeder steken terug in elkaar, maar veel staat nog overhoop of is nog niet uitgepakt. Omdat moeder geen klanten wil kwijtraken, werd het café geen ogenblik gesloten. Gelukkig was Angèle bereid een handje toe te steken, anders zou het niet mogelijk zijn geweest. Toen ik vanmiddag thuiskwam -raar maar waar : deze woning op de Kasteellaan heet nu thuis!- stonden er verscheidene mannen van de spoorwegen aan de toog en er werd stevig gedronken en het ging er tamelijk luidruchtig aan toe. Moeder is slechts heel even in de donkere kelderkeuken geweest... en voor de rest moesten Ivan en ik ons plan trekken. Zelf brood en beleg halen en boterhammen smeren op een hoek van de tafel.

Vanavond ongeveer hetzelfde scenario. Nog meer mannen van de spoorwegen rond de toog... waarschijnlijk mannen die naar de nieuwe cafébazin komen kijken. Voor één keer zal er vandaag zelfs geen gekookt eten op tafel komen,

want moeder heeft echt geen tijd. Er is al zoveel getrakteerd dat ze zelf ook al een beetje dronken is. Wat een verschil met de Sint-Lievenspoortstraat. Daar werd op een hele maand niet zoveel gedronken als hier op één dag.

Eén zaak is spijtig. De onderhuurders van de tweede verdieping, vriendelijke mensen die ik al jaren kende, zijn vorige maand weggegaan. Ze wisten niet wie hier na Angèle zou komen wonen en ze hebben het zekere boven het onzekere verkozen en zijn verhuisd. Dat betekent dat boven alle kamers leeg staan ... en dat betekent vooral dat moeder de huur van het huis helemaal alleen moet betalen. Ivan heeft wel al een brief "Kamers te huur" voor het raam gehangen, maar daar is vandaag nog niemand op afgekomen. Morgen misschien.

Om de kamers vrij te houden, staat de slaapkamer van moeder in de voorste kelder. Ik heb helemaal geen slaapkamer meer, alleen een matras. Ivan en ik hebben die in het kleinste kamertje op de tweede verdieping op de grond gelegd. Moeder heeft gezegd dat ze een bed en een kleerkast zal kopen en dat ik de achterkamer op de eerste verdieping krijg... dat was ook de kamer van Willy... maar dat is puur geldverlies en helemaal niet nodig. Alles kan en moet verhuurd worden. Dat kleine kamertje op de tweede verdieping is voor mij ruimschoots voldoende.

woensdag 16 december 1953

Het café draait goed en vooral aan de mannen van de spoorweg heeft moeder overdag goede klanten. Het gebeurt niet zelden dat ik 's middags of 's avonds thuiskom en dat het druk en rumoerig is rond de toog. Helemaal iets anders dan in de Sint-Lievenspoortstraat. Zie je wel dat een café met een vrouw zonder man beter draait dan wanneer hier ook een ijzervreter rondloopt.

Toen ze vanavond met Angèle zat te praten, heb ik begrepen dat Marcel hier al verscheidene keren is geweest en dat hij vanmiddag opnieuw is langs gekomen. Ik was onmiddellijk op mijn hoede en ik vond het nog meer beangstigend toen ik haar hoorde zeggen dat Marcel haar toegefluisterd heeft dat hij haar nog steeds gaarne ziet, dat hij bovendien jaloers is op al die mannen die rond haar draaien en dat hij haar schoon heeft gevraagd, inclusief de belofte zich beter te gedragen, opnieuw samen te leven. Ze zegt dat ze daar allemaal niet veel van gelooft, dat hij haar dat in het verleden al zo dikwijls heeft wijsgemaakt, dat je een oude aap geen muilen moet leren trekken. Maar goed ook. Ik hoop dat ze niet zo stom is hem hier binnen te laten... als ze het doet, is het hier op een, twee, drie naar de vaantjes met het café. Ze zal dat toch niet doen, zeker! Als ze het waagt, spreek ik niet meer tegen haar... en tegen Marcel doe ik zeker en vast mijn mond niet open.

vrijdag 18 december 1953

Het is al bijna middernacht als Ivan naar boven komt en mij wakker maakt. "Marcel heeft de hele avond aan de toeg gestaan... en nu blijft hij hier slapen. Ze zijn daarnet samen naar bed gegaan."

Alsof mijn wereld in elkaar stort. Had ik het niet gevreesd dat dit zou gebeuren! Eerst slaat hij haar half dood ... dan beweert ze wel duizend keer bij hoog en bij laag dat het gedaan is, dat hij kan verrekken ... en nu wonen we hier amper een tiental dagen en ze laat zich opnieuw ompraten en neemt hem terug. De stomme, stomme geit! Ik vervloek en verwens haar. Hoe kan ze nu zoiets doen! Ze heeft toch zelf gezegd dat de schone beloften van Marcel niet langer dan acht dagen duren. Haar leven en het mijne moedwillig naar de kloten maken met die vent in huis die zich tegenover haar als een wildeman gedraagt. Misschien geeft hij haar morgen of overmorgen opnieuw een pak slaag en loopt ze daar weer met twee blauwe ogen en gekneusde ribben rond. Ze verdient niet beter! Ik kan wel schreien en schreeuwen tegelijk... maar Ivan zegt dat ik stil moet zijn. Neen, ik wil het in hun gezicht zeggen dat het mij niet aanstaat. Nu onmiddellijk.

Ivan vindt dat een goede gedachte.

Ik trek mijn kousen aan en zonder het licht aan te steken of enig gerucht te maken gaan we trede voor trede naar beneden. Eerste verdieping. Gelijkvloers. Nu nog de trap naar de kelder. Ivan zal hier op mij wachten.

Als ik in de kelderkeuken kom, moet ik me niet meer inhouden. Ik steek het licht aan, trek de deur van de voorkelder open... nagenoeg gelijktijdig veren ze allebei recht... ik kan alleen maar kwaad "Hewel! " over mijn lippen krijgen, draai me om en ren terug naar boven.

Achter mij hoor ik moeder verschillende keren mijn naam roepen en me achterna zitten. Terug boven trekken we de deur van het kamertje dicht en duiken onder de dekens. De deur gaat open... daar staan moeder en achter haar Marcel in zijn hemd en zijn lange onderbroek.

"Wel... wat heeft dat te betekenen! "

"Scheelt er iets, jongen," hoor ik Marcel zacht zeggen.

Moeder slaat de dekens weg, geeft me wat slagen op mijn kop, schudt me door elkaar en roept dat ik geen manieren heb, een stouterik ben, wat ik me wel voorstel... Maar dat kan me allemaal niet schelen, ik ween van woede, spanning en ellende... ik ruk me los en druk mijn gezicht in het hoofdkussen.

"Ik zal u morgen eens goed de les lezen" zegt moeder en ze slaat de dekens weer over me heen en dooft het licht..

Ik hoor ze de trappen afdalen... voor mijn part mogen ze samen naar beneden storten en hun nek breken..

"Als die vent hier komt wonen, ga ik morgen terug bij mijn moeder en kom ik hier niet meer terug," hoor ik Ivan zeggen.

Nu heel de wereld mij in de steek laat, kan ik beter dood zijn. Misschien spring ik hier morgen op de Schoolkaai wel in de vaart... en voor de examens steek ik geen klop meer uit... ik mag voor alle vakken nul hebben, het kan me niet schelen... ze hebben erom gevraagd, wel, ze krijgen het!

Daniël VAN RYSSEL
('t vervolgt)
